

Joh.20: 11-18 Paasmorgen 4 april 2021 (digitaal ivm Corona)

Gemeente van Christus,

“Waarover men niet spreken kan, daarover moet men zwijgen”, een bekende uitspraak van de filosoof Ludwig Wittgenstein. “Maar”, vervolgde hij, “er bestaat evenwel iets onuitsprekelijks. En dat is het mysterie.”

Afgelopen week realiseerde ik me, voor het eerst sinds de inmiddels bijna 34 jaar dat ik predikant ben, dat ik eigenlijk liever niet zou willen preken, op deze Paasmorgen. Omdat het mysterie, de kern van Pasen in wezen onuitsprekelijk is.

Dat het misschien beter zou zijn om alleen een aantal mooie Paasliederen te zingen. Omdat poëzie er wellicht nog het dichtst bij komt, bij dat mysterie.

Wat ook zou kunnen, juist in deze tijd van het jaar, waarin we niet toevallig Pasen vieren, is: aandachtig om je heen te kijken, te luisteren, te voelen, al je zintuigen open. En ineens iets ervaren waar in wezen geen worden meer voor zijn. Zoals ons afgelopen maandag overkwam: wandelend langs de Zwette zagen we in een schitterende Lentezon een boom volop in witte bloesem staan. En in die boom een merel die het hoogste lied zong.....

Voor deze dienst vanochtend zou het misschien ook al voldoende zijn om met al je aandacht getuige te zijn van de doop van de kleine Liz Frederique.

Aan te voelen wat die doop zichtbaar maakt. Dat God aan het begin staat van elk menskind. “Ja” zegt tegen elk mens. “Uit Mijn liefde kom jij voort...jou draag ik je leven lang...en tot in alle eeuwigheid. Omdat liefde sterker is dan alles wat jou te na kan komen. Omdat Mijn liefde sterker is dan de dood.”

En daarmee is dan toch iets verwoord van dat grote mysterie van Pasen. Over liefde en dood gaat het. Over de Liefde van God, als fundament van ons leven. Als fundament dat alles draagt.

Ja, -

Een van de grootste kerkvaders die we kennen, Augustinus, heeft talloos veel boeken over God en geloof geschreven. Aan het einde van zijn leven gekomen besepte hij dat uiteindelijk alle woorden tekortschieten en dat God zich nooit of te nimmer in woorden (of beelden) laat vangen. “Kunnen we dan niets met zekerheid over God zeggen?”, vroeg hij zich af.

Ja, dit: **in de liefde laat God zich kennen.**

En ik geloof dat dat het is, waarvan Maria van Magdala zich bewust wordt, in die graftuin, in alle vroegte, op Paasmorgen.

We kunnen niet anders dan in het midden laten wat zich daar precies heeft afgespeeld.

Maar ik geloof dat we in ieder geval kunnen zeggen dat we wat de evangelist Johannes zo beeldend beschrijft, als een weergave mogen zien van een innerlijk gebeuren in Maria van Magdala.

Wat gebeurt er met haar, buiten bij het graf van Jezus?

Het begint met **duisternis**. Waar andere evangelisten vertellen dat vrouwen naar het graf gaan bij het eerste zonlicht, daar vertelt Johannes dat Maria bij het graf aankomt als het nog donker is.

De dood van iemand die je lief was, kan het licht uit je leven laten verdwijnen.

Beeldend beschrijven de evangelisten hoe de zon verduistert en duisternis over de aarde valt, als Jezus sterft. Hoe de aarde beeft. Alle wat jou vaste grond onder je voeten geeft, beeft.... en lijkt weg te vallen. Je voelt alleen maar verdriet. "Maria huilt"

Dan klinkt er in die duisternis een stem: "Waarom huil je?"

Ja, - als wij iemand willen troosten of bijstaan die een zwaar verlies heeft geleden, kunnen we nog wel eens geneigd zijn om te gaan relativiseren: "Ach het is zwaar, maar het leven gaat door.....Kijk ook eens naar wie je nog wél om je heen hebt.....de tijd heelt alle wonden". Niet voor niets worden dit soort - ongetwijfeld goedbedoelde – uitspraken "dooddoeners" genoemd.

Werkelijk troost, troost die toekomst kan openen, begint anders: "Waarom huil je? Wil je iets vertellen over wat er met je is...Wat is je overkomen?"

Het kan een toevallig passerende tuinman zijn die jouw verdriet ziet en het je vraagt.

Het kan ook gebeuren als je alleen bent. En merkt hoe allerlei herinneringen in je naar boven komen. Bij Maria: ongetwijfeld vooral herinneringen aan hoe Jezus in haar leven was verschenen. Want dat was een gebeurtenis geweest die heel haar leven in een ander, nieuw licht had gezet.

We weten maar heel erg weinig met zekerheid over deze Maria. Dat ze zich samen met een aantal andere vrouwen bij Jezus had aangesloten, nadat hij bij haar "zeven boze geesten had uitgedreven". Niet één, maar zeven! Dat laat zien dat ze zichzelf helemaal kwijt was geweest.

In zijn boek "Jezus, de zoon des mensen" laat Kahlil Gibran Maria vertellen: "... ik was dood.

Ik was een vrouw die van haar ziel gescheiden was..... Ik leefde gescheiden van het zelf dat je nu ziet. Ik behoorde alle mannen toe...en toch geen een. Men noemde mij een hoer en een vrouw die door zeven duivels bezeten was. Ik werd vervloekt...en ik werd benijd.

Maar toen zijn dageraad-ogen in de mijne blikten, vervaagden alle sterren in mijn nacht en ik werd Mirjam...enkel Mirjam, een vrouw verloren voor de aarde die ze had gekend. En zichzelf hervindend in nieuwe plaatsen."

Later in dat verhaal zegt Jezus tegen haar: "Je hebt vele minnaars, maar ik alleen heb je lief. ...andere mannen zien een schoonheid in je die sneller zal verwelken dan hun eigen jaren. **Maar ik zie een schoonheid in jou die niet zal verwelken.**

En in de herfst van je dagen zal die schoonheid zonder angst naar zichzelf kijken in de spiegel. En zal zich niet gekwetst voelen."(p.21-22)

Ik geloof dat dit soort herinneringen in Maria herleven, als ze daar bij het graf staat. En langzaam maar zeker de duisternis wijkt voor de eerste zonnestrallen van een nieuwe dag.

Licht breekt door haar duisternis

Ze herbeleeft hoe deze man uit Nazareth haar aan zichzelf had teruggegeven. Hij had haar ogen geopend voor de eeuwige schoonheid en waarheid die ze in zichzelf meedroeg. Maar helemaal uit het oog verloren was geraakt.

Want dat was een van zijn goddelijke gaven, toch: dat hij als geen ander in staat was om mensen als door Gods ogen naar zichzelf te laten kijken.

Dat Hij in ieder mens die schoonheid zag die niet kan verwelken.

Hoe meer Maria vertelt, hoe meer herinneringen er in haar tot leven komen, hoe meer Jezus zelf tot leven komt. In haar hart. Haar ziel. En ze hoort zijn stem weer: Maria! Meer niet. Enkel haar naam. Enkel Mirjam. Ze wordt zich ervan bewust dat wat hij haar geschonken heeft, niet zal vergaan. Dat zijn liefde haar voor blijft. Evenals haar liefde voor hem.

Sterk als de dood is de liefde.... geen water blust haar vuren uit. (Hooglied)

Mysterie van Pasen....

Ze hoeft hem niet meer vast te houden zoals hij was. Niet meer in die vorm. Ze hoeft haar vertrouwen, haar geloof in zichzelf, haar liefde niet meer buiten zichzelf te zoeken. Terwijl het morgenlicht steeds meer aan kracht en warmte wint, lost de duisternis steeds verder op, in die graftuin.

Ze draagt Jezus mee in haar hart. Hoort hem weer praten: over zijn Vader. Ja: God als een liefdevolle Vader, - zo had hij God leren kennen. "Zoals een vader liefdevol zijn armen / slaat om zijn kind, omringt ons met erbarmen God, onze Vader, want wij zijn van Hem.

Oude psalmwoorden die in Jezus tot leven waren gekomen.....

En zo kwam Jezus, ongetwijfeld veel geleidelijker en aarzelender en langzamer dan Johannes hier beschrijft, in Maria van Magdala tot leven. Staat hij in haar op.

Zo kan hij opstaan in ieder mens, die zich door hem de ogen laat openen: voor de innerlijke, eeuwige schoonheid die ook jij in je meedraagt. Jij, geliefd kind van God.

Ik stop. Ik heb voor mijn gevoel alweer veel te veel gezegd.

Maar waarover je niet spreken kunt, daarover kun je soms tóch niet zwijgen.

Ach, Augustinus heeft gelijk, geloof ik.

Zeven woorden waren misschien voldoende geweest:

In de liefde laat God zich kennen.

Ik wens u allen een gezegend Pasen toe!

Amen.